

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clara Et Praeclara Methodus Parandæ Eloquentiæ,
Secundùm Doctrinam & Præcepta Cypriani Soarii è
Societate Jesu, Ad Captum Et Praxim Faciliorem
Accommodata**

Worpitz, Georg

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Item Hieronymi Marafioti Methodus memorandi in digitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68908)

HIERONYMI

MARAFIOTI

Methodus memorandi in
digitis.

Facilem hic Author, & sensatam, utpote oculis corporeis præsentem, se asserit invenisse modum memorandi, in quaterna, utriusque manûs facie: angustum illum quidem, ut apparet; at tam capacem, ut non tantum materialia entia, ut ipse loquitur, & nomina aliquid significantia, sed & dictiones significationis expertes, imò syllabæ literæ, notæ musicales, puncta, commata, & quidquid humana lingua explicare potest, signari queat. Principio difficilem esse ait, quoad apprehensionem; at cum quis cœperit in eo se exercere assiduè, haud tantum videbitur facilis, sed & delectabilis.

Statuit itaque pro loco universalis quatuor facies in ambabus manibus: loca verò particularia vult esse ventriculos digitorum & volarum in eisdem manuum faciebus interioribus, exterioribusque consistentes, qui numerum nonaginta duorum non excedunt. Quòd si plures conceptus, aut verba sint annotanda in una v. g. concione, quàm nonaginta, multiplicat loca, per varia signa inferi-

De locis

runt

Ordine &
conditio-
ne loco-
rum.

De figue-
ris in ha-
arc.

rius declaranda, ita ut in infinitum valeant
produci. Initium autem locorum quoad
ordinem, sumi vult à primo ventriculo pol-
licis sinistrae manus, non dexteræ, eò quòd
expertus sit meliorem. Distantiam loco-
rum non curat, sed discrimen & differen-
tiam, quam etiam lineâ carbone ducta fa-
cere potest; hic autem faciunt lineâ junctu-
rarum in manibus.

Pro imaginibus figurâs certâs accipit,
quæ ad numerum alphabeti, sunt viginti
tres, & tribus, ac viginti locantur in locis, in
unaquaque ambatum manuum facie. Dif-
ferunt inter se *figuratione*, *situ*, & *ordine*,
quorum nomina juxta proprietatem figu-
rationis hæc sunt. Figura prima dimidio
orbe cava, luna vocatur; secunda circulus;
tertia triangulus, quarta annulus, quinta
circulus cornutus, eò quòd duo cornua in
una parte habeat. Sexta quadrangulus, sep-
tima semicirculus, octava Π Græcum, nona
arcus, decima figura ovalis, undecima basis
Jonica, duodecima vallis plana, decima
tertia forma vasis, decima quarta litera G.
majuscula. 15. litera D. majuscula. 16. cir-
culus incisus. 17. Scutum regale, 18. litera
P. majuscula. 19. circulus super basim. 20.
Pyramis obtusa. 21. Ypsilon. 22. anguis.
23. Q. litera majuscula. His autem no-
minibus auctori placuit appellare figuras,
ut sic valeant per propria nomina discer-
ni. Discernuntur verò etiam ab in-
vicem

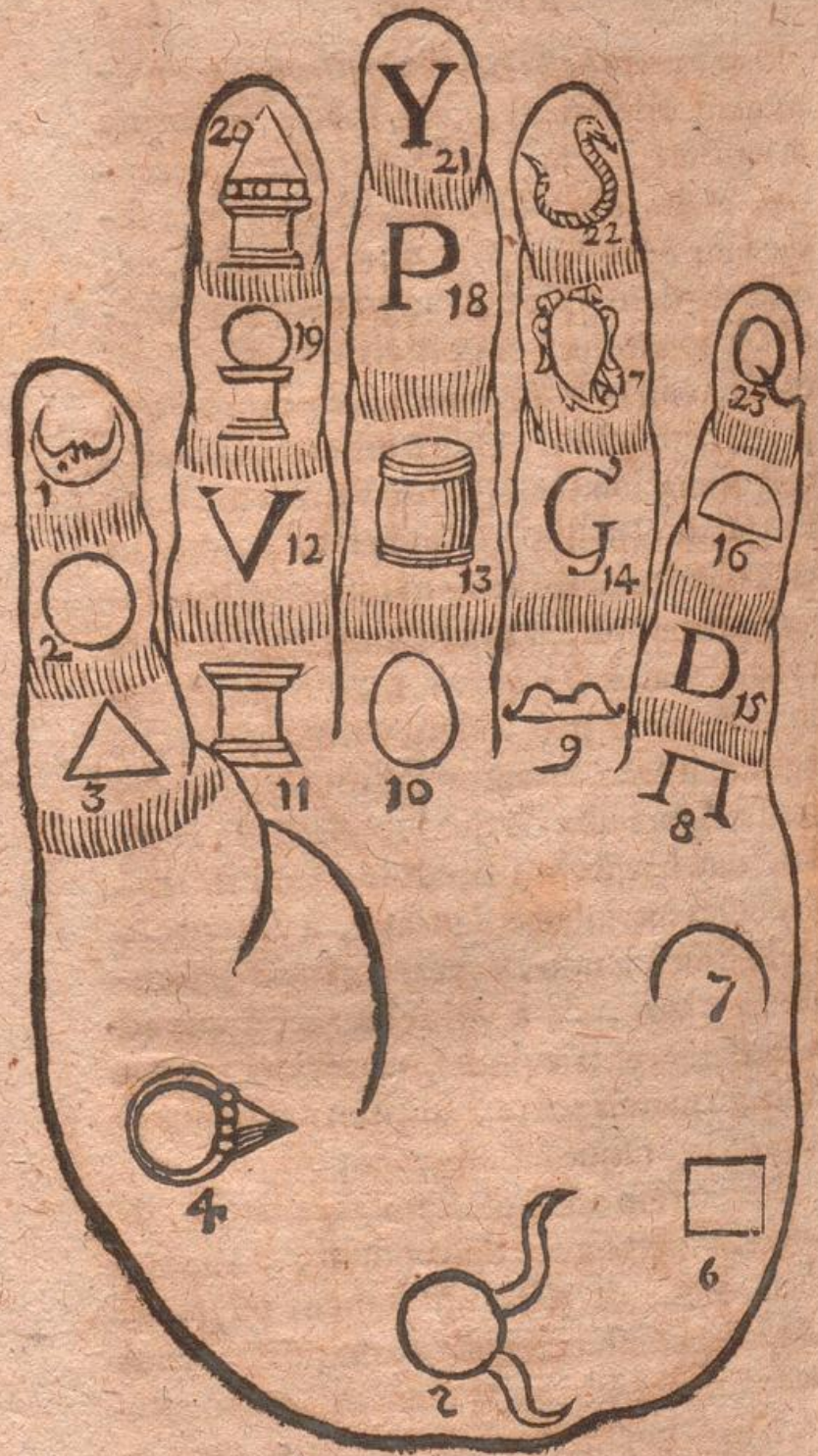
vicem, propria speciei diversitate. nam unaquaqueque differt ab altera specie & forma ut intuenti patibit. Sunt & alia differentia, altera secundum *situm*, & altera secundum *ordinem*, *situ* quidem differunt, quia quaedam ipsorum in ventriculis digitorum ponuntur, & posticis eorum, quaedam verò in volis manuum, earumque oppositis regionibus. Differunt etiam *ordine*, quia prima luna ponitur in ventriculo pollicis sinistrae manus, secunda luna ponitur in ungue auriculari sinistrae manus, tertia luna in ungue pollicis manus dexteræ, & quarta luna locatur in ejusdem manus ventriculo auricularis: post lunam verò cæterarum figurarum ordo servatur dissimilis, ita tamen ut figura quævis quatuor occupet locellos, cum hac dissimilitudine, tu si in manu sinistra intrinsecus figurata, à ventriculo pollicis incipiendo, figurarum ordo descendit ad volam, & à vola elevatur usque ad auricularis ventriculum, interiori tamen ejusdem manus parte, initium fit ab ungue annularis, usque ad unguem pollicis.

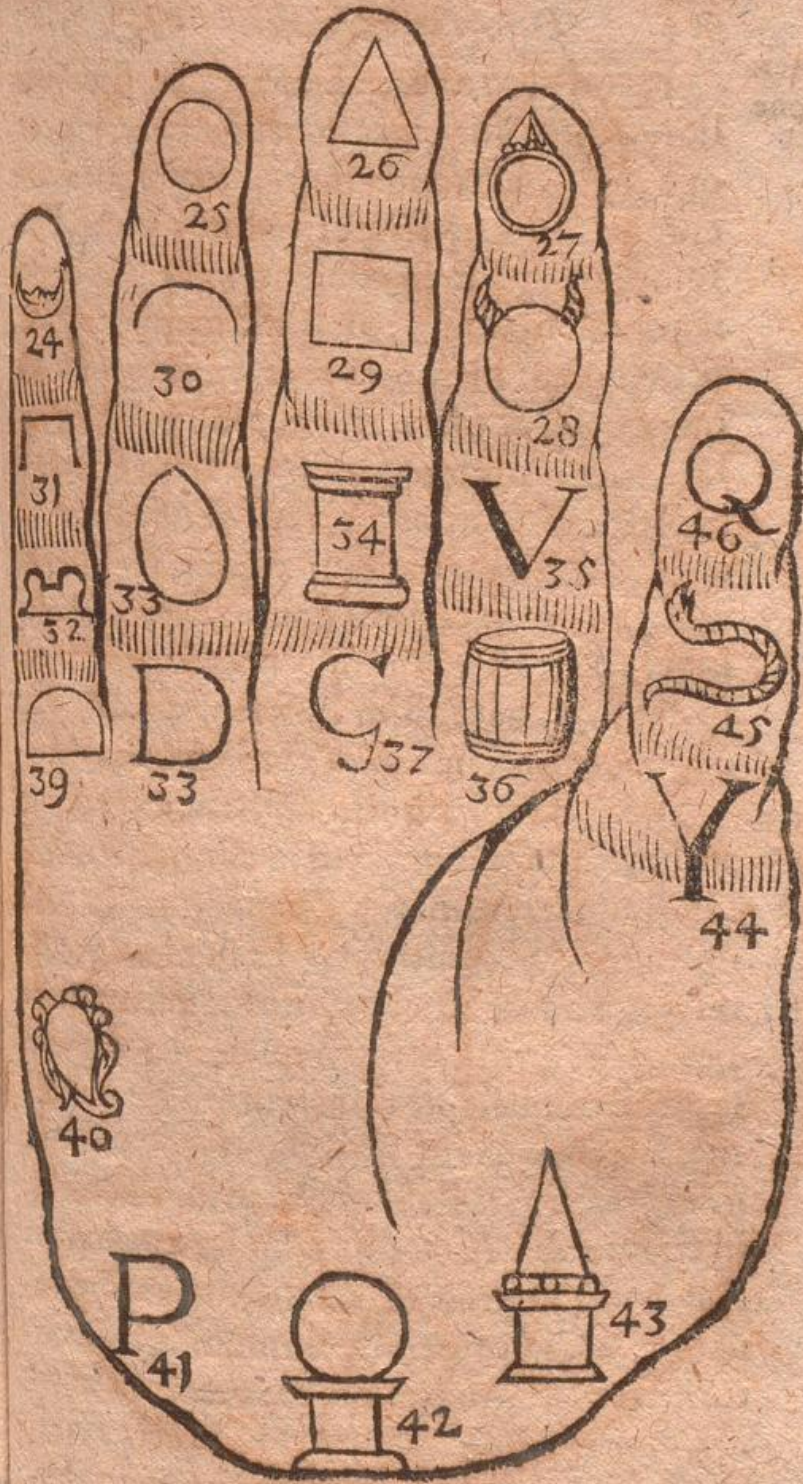
De ordine
figurarum.

Cum autem ad dexteram accesseris, ab ungue pollicis figuræ descendunt, ad oppositum volæ, & assensum habent usque ad unguem annularis ejusdem manus. Cum autem in interiori facie ejusdem manus intraveris, lunam locabis in ventriculo auricularis, & eodem, quo processisti ordine, in exteriori facie sinistrae manus, procedes in interiori dexteræ. Hac omnia adfecta figuræ apertissime indicabunt.

Q. 9

Quod

De Exer-
citatione.

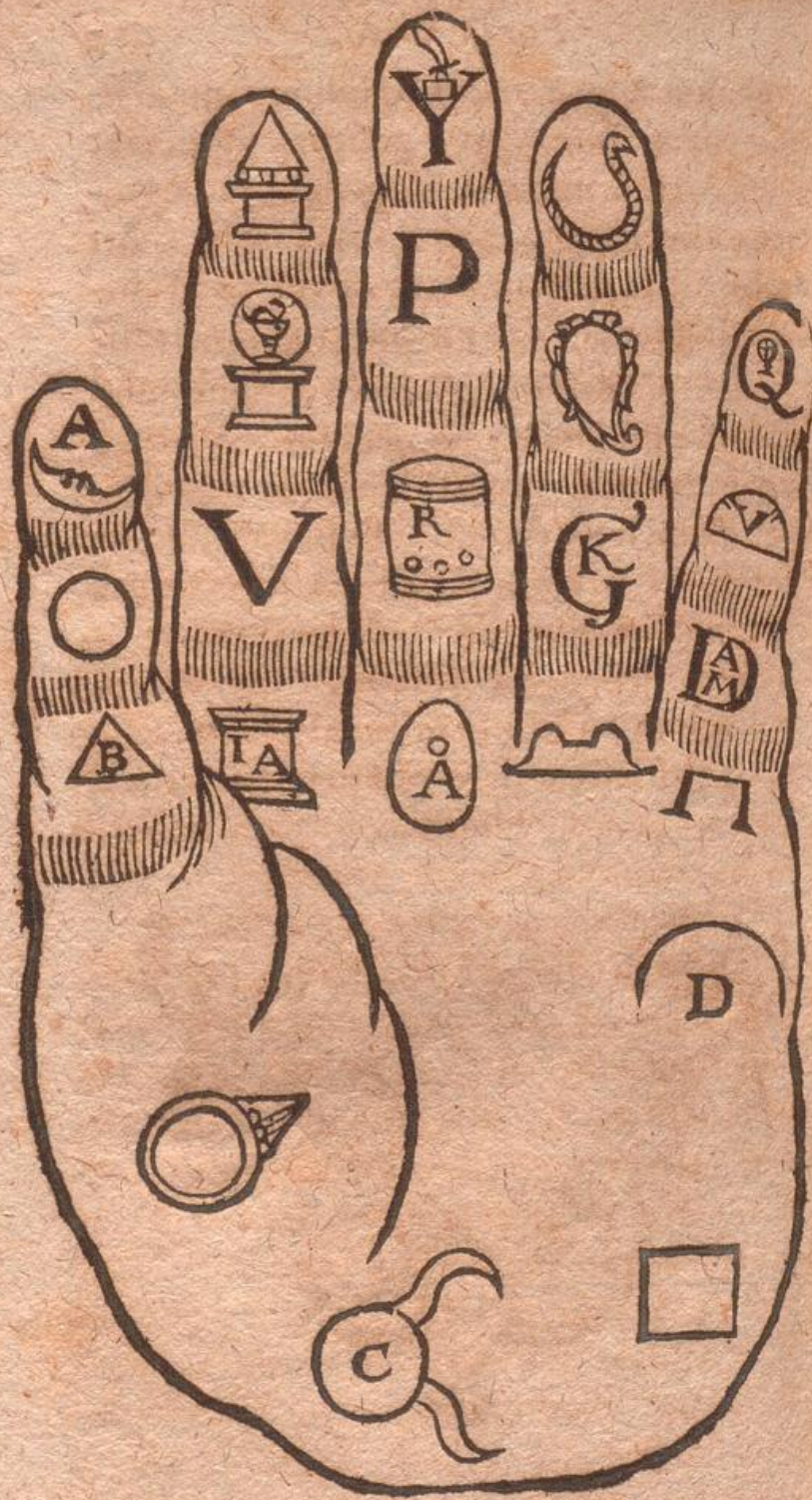
Quod verò exercitium attinet, sicut in aliorum arte imagines quotidie, terq; quaterque mente lustrandæ sunt (ex frequentatis enim actibus generatur habitus juxta Philosophos) ita faciendum in figuris, quæ ponuntur in manibus : quotidie nempe septies, octiesq; sunt memoriâ percurrendæ, quin & quindecies & ultra, tum recto tum intercalari, tum retrogrado ordine : in hujusmodi namq; exercitatione totum fundamentum consistit ; schema autem appositum sinistræ interioris & exterioris duntaxat faciem exhibet ; sed eodem modo procedendum est in dextera, hac solum differentiâ, quod ab ungue pollicis in ea sit exordiendum.

De literis
in hac ar-
te effigien-
dis.

Suppositis præmissis figuris non utitur hic author imaginibus. Sed in figuris datis notas & signa rerum significandarum & memorandarum constituit. Et quidem pro literis Alphabeti, licet admittat instrumenta literarum similitudinem referentia, qualia supra dedimus, ipse tamen mavult uti ipsismet literis, quas in dictis figuris collocat : v. g. expressurus syllabam Ba. in luna ponit B. in circulo A. licque duæ figuræ unam dant syllabam, & tres, vel quatuor unam dictionem. Quia tamen sic nimium distrahuntur literæ, & figurarum locos occupant multos, compendium facturus pro literis syllabas judicat ponendas, sed ita, ut litera unica posita syllabam referat, quam indicari vult per virgulam literæ simplici insitam : v. g. po^a

g. ponitur A incisum, hoc ipsum, quod sine incisione simpliciter positum significaret literā A. cum incisione virgulæ potest significare *ab* vel *ad* pro arbitrio operantis. An autem hic & nunc denotet *ab* vel *ad* id docet colligendum esse ex constructione reliquorum: artificem enim nosse oportet quid sermonis proprietas, & regulæ exigant; sufficit illi reminiscendi ansam dedisse, quod incipiat ab A. Et hunc modum patenter servire, ait, articulis, adverbis, conjunctionibus &c. Atque præpositionibus. Horum effigiationem in literis & simpliciter & incisum positis exhibet schema appositum.

Se
fy
P
cū
ac
fe
ru
ea
na
po
te
n
i
A
n
fa
i

t
i
P
c
n
P
y
l
a
l

Sed oboriri potest difficultas, dum singulæ syllabæ, aut dictiones, ab eaden litera incipiunt, quâ ratione scri possit, quid indicent, cum æqualiter sint incisæ: v. g. ab Antonio accipi aurum. Respondet ille discrimen fieri posse. 1. per dissimilitudinem literarum. 2. per dissimilitudinem figurarum; eadem enim litera cum in diversa figura ponatur, potest esse index aliud hic importari per illam, quàm alibi. Dissimilitudo autem fieri literarum potest per adjectionem notæ vel literæ in principio, aut fine v. g. A. incisum designabit Antonio, Ai. accipi, Am aurum. Sufficit enim, ut aliquam dictionis spec. e referat nota, reliqua insinuet; nam sapienti pauca. Hujus exemplum habetur in præcedenti schemate, à figura 9.

Dictiones
similiter
incipiens
tes per di-
versitatē
figuræ
aut lite-
rarum
adjectas
rum dis-
cernuntur

Aliquando literæ initiali, adjicitur similitudo vocis, vel rei, quam literæ sequentes important. Sic, ut vox hæc risus indicetur, ponitur litera R. & grana aliquot orizæ, quæ Italis granum risum dicitur: ut cachinnus, ponitur K. hæc enim cum rarior sit, apta est excitare memoriam cachinni, quæ vox à c. & a incipit. Ut balatus, ponitur B. & à dextera illius sinistraque ala, quasi B. alatus. Sic ululatus ponitur U. cum duabus supernè alis. Horum exempla videre potes in præcedenti schemate à figura 14.

Item der
res quarū
gerunt si-
militudi-
nem.

Personæ in hac memorandi methodo exprī

Q 9 4

mun-

Personæ
per sua
insignia

muntur per sua ingenia in figuris posita, v. g. Roma indicabitur per literas S. P. Q. R. in figura descriptis. Quod si personæ insigni non habeant, aut nobis ignota sint, facienda sunt ex rebus gestis, quæ cuique peculiare sunt. Sic cum S. Antonius M. laborantes sacro igne protegat, ejus insigne sit flamma ignis. S. Francisci Seraphici sint quinque stigmata. S. Joannis Evangelistæ calix cum serpente. Vide præcedens schema à figura 17. Sic Abrahamum Victorem quinque regum & Melchisedech munera offerentem donaturus, pro victoria pone ramum palmæ, pro munere Melchisedech mitram Pontificiam. Pro Isaaci autem immolatione aram, supra quam gladius, pro nomine Ptolomæi Sphæram. Plura cujusque ingenio permittit author, quod exercitatione acutiùs & promptiùs reddetur. Data exempla videri possunt in præcedenti schemate incipiendo à figura 20. Quod res materiæ experies attinet, exprimendæ sunt per similitudines diminutas, & subtiles v. g. Deus per lucem; Deus enim lux est Joanne teste. Verùm Deus Pater indicandus erit, per radium lucis in superiori parte figuræ; filius per radium in inferiori parte figuræ: Si verò tres radii erunt in figura, tertia Spiritus S. persona significabitur. At pro SSS. Trinitate pone triangulum in figura, pro Angelo, angulum propter vocis affinitatem,

cui

cui angulo si subjeceris primam ex nomine alicujus literam, ipsum nomen indicabis. Si plures exprimendi sint Angeli, plures anguli ponantur lineis subtilibus ducti. Dæmones autem per puncta nigra notari poterunt. Horum exempla dabit schema sequens à prima pollicis figura incipiendo usque ad septimam, in qua anima per nexum significatur, ut quæ nexum petit cum corpore.

Numeri sic exprimuntur: 1. per columnam. 2. per serpentem. 3. per triangulum. 4. per quadrangulum. 5. per pentangulum. 6. per hexangulum. 7. per rosam Geometricam. 8. per corpus cubum. 9. per circulum. 10. per crucem. 100. per dimidium lunæ. 1000. per M. majusculam. Hæc omnia representat sequens schema ab octava figura incipiendo.

I
cum
qu
qu
ego
ribu
tibu
gu
fac
jux
gra
cav
cili
det
nu
qu
in
for
com
pro
ut
qu

I
&
et
pl
m
ro

Multiplicari possunt loci in infinitum secundum diversitatem colorum & signorum. quibus manus signantur & ornantur: quod quomodo fieri debeat, ex me accipe. Accepi ego, inquit ille, aliquando librum, quem pluribus decoravi manibus, & figuris ostendentibus facies ambarum manuum, in quibus figuras semper easdem posui; manuum autem facies quatuor pro prima vice albæ erant, juxta naturam paginæ. pro secunda vice nigra, pro tertia rubra, & sic semper diversificavi colores in libro, ut per sensum fieret facilis apprehensio in intellectu. Cum autem defecerunt colores supra quatuor facies manuum, descripsi aliqua signa: scilicet in primis quatuor faciebus coronam, in secundis liliū, in tertiis avem, & sic variando signa, facta fuit variatio manuum, & multiplicatio locorum. Multa quidem & alia essent dicenda pro artis facilitate, sed ne fiat nimis vulgaris ut etiam eâ cerdones, & setarii utantur, quæ dicta sunt sufficiant, hæc ille.

Ratio locorum multiplicandi.

PARS ULTIMA

Rhetorica.

De Pronuntiatione.

HÆc quidem ultima Eloquentiæ pars, sed non postrema, cui Demost. primas & secundas, & tertias attribuit: quâ instructi puelli sæpe maximam retulere gratiã & plausum, ob concinnam vocis & actionis moderationem. Hac unâ re Hortensius Ciceroni, si non æqualis, certè secundus fuit, cum
ejus